

részt a csaták tűzében. Majd a háboru után tényleg is hadtestparancsnokká és altábornaggyá nevezetett ki. Az 1867-ki kiegyezés alkalmával, mint katona, nem vett részt a tárgyalásokban, de a június 8-ki koronázási menetben már ott láttuk őt magyar tábornoki díszében a királyi nagybátyja kíséréte között, kinek rokoni szeretetében s fejedelmi kegyében és bizodalomban azóta fokként emelkedik. Emlékezünk rá, hogy 1868-ban a felállítandóknak határozott magyar honvédség főparancsnokává nevezetett, s emléksünk arra is, mily fáradhatatlan gondal látott utána a főherceg, hogy a felállított honvédség — felszereltsége mérvéig — minél kifogástalanabbul tanítassék és gyakoroltassék be. Nem is eredmény nélkül. Többszörös elismerések után, 1874-ben a Lajtha melletti Brucknál a közös hadsereg és honvédség csapatai között folyt együttes gyakorlatok Ő Felsége, a király legfelsőbb elismerését is kiérdemelték, s az egész honvédséget és főparancsnokát az a fejedelmi nyilatkozat jutalmazta, hogy „a magyar honvédség előhaladása valóban meglepte s teljes bizalommal levén e serege iránt, most már egész biztonsággal tekint a jövő elé.”

E kitüntetésből valóban lényeges rész illeti a főhercegi főparancsnokot, ki oly ernyedetlen buzgalommal fáradozott, utazva a gyakorlatok idején hadtesttől hadtesthez, s utána látva, hogy kötelességét a tábornoktól a közhonvédig mindenki pontosan teljesítse. De mikor aztán a szigoruan vett vizsgálatoknál vége van: akkor a főherceg ismét a maga leereszkedő, természetesen, szerencsés modorában jelenik meg, ki a tábornoktól a közlegénységig egy szóval, egy tekintettel tud lekötelezni és jutalmazni, s méltóságát csak magasabbra emeli igénytelen elvegyülésével a honvédek örömeiben. Az 1874-iki nagy gyakorlatok alkalmával Alsóúthoson is dícséretesen kitüntetését, mint különben is házi gazda, tábori lakomával vendégelte meg. Ekkor köszöntötte fel trombitásait s ekkor vett részt a honvédhuszárok tábori tanczában, s ekkor történt az, hogy két huszár, nem hivatalos szertartási rendeletről, hanem a szívbeli szeretet sugalmából, vállára kapva ő fenségét, körülvitte őt a táborban a legények őszinte örömrivalgásai között.

Mind ismerős adatok ezek! Nem is annyira ismertetés, mint jellemzés végett soroltuk fel az uttal, midőn más alkalomból kell arcképét közölnünk a főhercegnék, kire a most következő napokban ismét szép feladat várakozik.

A nemzetközi statisztikai kongresszus IX-ik ülése Budapesten tartatván, a király József főherceget nevezte ki annak elnökeül, azon szokás szerint, hogy monarchiákban mindenkor az uralkodó nevezi ki a fejedelmi családból az elnököt, a fejedelm és az államkormány által együttesen meghívott kongresszus üléseire. A jól ismert fejedelmi finom tapintat itt is eltalálta, hogy Magyarország ki által látja magát, mint házigazda által legszivesebben, mert legmagyarosabban képviselve.

Ugyanez időtájon a másik tudományos gyűlés, a nemzetközi ősrégészeti és embertani kongresszus is Budapestre gyűlekezik össze a világ minden részéből, nagyszerű kiállítás is rendezve a tudományos összehasonlítások eszközölhetése és a közönség

tudománykedvelésének ébresztése végett. E kiállítás a József főherceg nevével megjelölt műtárgyak és leletek szép száma fényesen fogja igazolni a helyes eljárást, hogy az ősrégészeti és embertani kongresszus szervező bizottsága a gyűlés védnökeül József főherceget kérte fel, mint oly kitünőséget, ki e tudományok valóban lelkes barátja, áldozatkész gyámolítója és kedvelője, de sőt művelője is. Mint minden tudományban, ugy ebben is atyja irányadása mellett vezették őt be az elemekbe, s a derék Rómer Flórisnak, a főherceg egykori tanítójának is díszére válik, hogy növendéke — az élet annyi szétvonó hatásai között is, megtartotta e tudomány iránti meleg szeretetét, melynek lehet azt is köszönni, hogy József éppen oly gondos gyarapítója a nemzeti muzeum gyűjteményeinek, mint fenséges atyja volt. Ő, kinek már ifjú korában, még a forradalom előtt, az alsóúthosi uradalomban a göböljárás pusztán tett ásatások alkalmával talált egy római kolonia megmutatta, hogy az anyaföld mennyi kincseket rejtget az emberi tudás számára, minden ásás alkalmával felügyeltet, hogy az előtűnő régészeti és embertani, vagy természettudományi érdekű maradványok éppen megtartassanak. Midőn honvédfőparancsnokká kinevezése után állandó lakhelyét Magyarországra tette „az alsóúthosi kert, Magyarország boldogult nádorának egykori kedvenc lakhelye és kertészi tevékenységének ritka szép teremtménye — mint maga a főherceg írja az „Archaeologiai Értesítő” 1871 évi 11. számában — husz évi magára hagyatás miatt a végpusztuláshoz közel állva, tökéletes, gyökeres átalakítást követelt.”

Az új berendezés és a nagyszerű üvegház alapjainak elhelyezése miatt ekkor tett ásatásokat is régészeti leletek jutalmazták: sok csontvázat, csatokat, lánczokat, néhány urnát és törött cserepeket találtak, mely utóbbiakat a főherceg maga illesztett és ragasztott össze, s midőn a leleményeket a muzeumnak beküldötte, egyszersmind a fentebb idézett folyóiratban részletes leírását is adta a tervszerű és rendszeresen vezetett ásatásnak, mellékelve az ásatás térképét is sajátkezű rajzában. Mint „dunántúli régiséggyűjtőnek” a körülfekvő megyékből sok leleményt küldenek, melyeket ő mindenkor beküld a nemzeti muzeumba, kedélyes leveleket mellékelvén hozzájuk „a váltig hálás tanítvány” (mint magát aláírja) a megszólításban „kedves atyám uram”-nak nevezett Rómer Flórishoz. Nincs hét, mikor valamit ne küldene a muzeumnak, vagy saját, vagy emberei leletéből, s közelebről is egy kutás alkalmával talált régiségi és természettudományi tárgyakat is mind beküldötte.

Csudáljuk-e még, ha a tisztelet, szeretet és hála érzései oly élénken nyilatkoznak iránta a magyar nemzet részéről!

Harmadik szerepe lesz közelebről a pannonhalmi szentbenedekrendi zárda és főgyházának, stílszerű restaurációja után történő felszentelése alkalmával, hol a felség megbízásából Magyarország apostoli királyának lesz személyes képviselője, s hol őt, e minőségében, az apostoli királyt megillető ünnepélyességgel készülnek fogadni.

Napok és évek egymásután mind erősebben csatolják őthozzáink, s a jövő reménye nem hiu biztatás gyanánt igéri Magyarországnak, hogy történetében a József

főhercegi név másodsor is ünnepelt név leszen. Magyar házi köre, családias egyszerűsége, gyermekeinek gondos nevelése, a honvédség körüli ernyedetlen fáradozása, takarékos életmódja, de a mellett a közérdekek iránti áldozatkészsége, tudománykedvelése és pártolása, s tetőtől talpig egész nemes magyar lényé főuraink egy részének megszégyenítő, más részének pedig buzdító és megerősítő példányképpül szolgálhat. Áldás gyanánt kívánja neki szeretetünk és önzésünk, hogy még sokáig a miénk maradjon!

Egy költő emlékkönyvébe.

Zengsz a lányok szép szeméről,
És talán szívéről,
Zengsz magasztos érzelmről,
A mely el nem ével.

Hirdeted a szerelemnek
Örök boldogságát,
És hiszed, hogy szívzorongva
Hallgat a leány rád.

Balga ifjú! térj magadhoz,
Iserj a világra:
Régem volt az, hogy figyeltek
A költő dalára.

Más dicsőség kell a lánynak,
Zengi magasztosabbat...
Dicsérd a bái ruháját,
Akkor tán meghallgat.

Dalmady Győző.

Az amerikai vadásztársaság.

Mayne-Reid után
Vajda Jánostól.

I. Bemutató.

Elvégre rokonszenvünk inkább vonzhat bennünket a francziához, ki, mint egyéniség, mindenesetre eszményibbnek tűnik föl, — de egybevételével, mégis csak aligha nem az angol a leghatalmasabb nemzet ama bujdosó csillagon, melyet földnek nevezünk. El van terjedve, részint uralkodik az öt világrészben. Körülbelül másfélszáz millió lélekszám fölött uralkodik csak Ázsiában azontul, hogy az öt brit ország ez előtt néhány századdal olyan rajt eresztett, mely Amerikában megszálta, már ma számban fölülmulja az anyaország lakosságát. Oly eredmények, minőkkel az egykori Róma, a világ királynője, nem díszeskedhetik.

E roppant uralom és elterjedés kevés természeti képességgel bíró népet is okvetlen sokoldalúvá tette, de Shakespeare népének még az első dicsőségét is megszerzi az emberiség versényének majd minden terén.

Hogy egyebekről ne szólnunk, — mert egyáltalán nem is tartozik ide, — a sportban olyannyira első, hogy e nemes működés fogalmának is ők adtak általános nevet, melyet még a franczia is átvett tőlük, a ki pedig nem szeret a maga finom nyelvére idegen szót venni.

És tán semmi más téren nem tűnhetik föl vele szemben minden más nép oly annyira zugszerűnek, mint éppen a sport terén, mint a kinek e dologban — mint a művésznek — hazája széles e világ!

Annálfogva igen természetes, hogy az ő vadászrodalma a leggazdagabb a kerek földön. E részben is ők oly jogos fölsőbbéget érzetével tekinthetnek minden más nemzet rokon irodalmi fajára, mint Gerárd afrikai oroszánvadásza a közönséges nyulvadászok filiszteri hadára.

Vadászrodalmuknak pedig alighanem legkiválóbb alakja *Mayne-Reid* kapitány, kinek mintegy kétszáz nyomott ivre terjedt e nemű dolgozatai — tíz-tizenköt kötetben — a legműveltebb nyelvekre lefordítva, el vannak terjedve az öt földrészen.

E művek természete és a Jules Verneéi közt leginkább csak az a különbség, a mi a mythologia és a történeti regény között. És ennyiben még érdekesebbek amannál, mert a mit ő előad, az mind a valóság határai között mozog, sőt legfeszítőbb epizódjai olyannyira valószínűek, hogy épen azért kell hinnünk, miszerint megtörténhettek — legalább nagyjából, — mert ilyesmit gigondolni tulmegy az emberi leleményesség, a költői inventio határain.

Ez elbeszélések magukba ölelik a sport minden képzelhető nemét, s oly gyakorlati szelleműsséggel, ügyességgel s kiterjedt alapos tudományossággal segélyvel vegyítvük belejük földrajzi, természettani, népművei s egyéb hasznos ismeretek, hogy nehéz volna eldönteni, vajjon inkább a mulattató vagy a tanulságos olvasmányok közé sorolandók-e?

Ugy tetszik azonban, hogy az érdekesítés volt a szerző főszempontja, s ennek oly sikeresen felel meg, hogy az olvasónak csak az elolvasás után ötlök föl, hogy ime e pusztán szórakoztatás czéljából írottaknak tetsző könyvek mily nagy mérvben gazdagították ismereteit.

S ha már e művek oly általános tetszéssel fogadtattak a két világrész azon népei által, melyek előtt az elbeszélések szinterei kevésbé ismeretlenek, mennyivel inkább érdekelhetik a magyar közönséget, mint ama földrésztől távolabb állót, mint a ki azok egáljával, szokásaival, társadalmi, természeti különöségeivel legalább közvetlen gyakorlati uton, sőt részben elméletileg is kevésbé ismerős?

E szempontoktól vezéreltetve, megkísérjük ezuttal s egyelőre izelítől *Mayne Reid* kapitány egyik legérdekesebb munkájának kivonatát, illetőleg csupán e mű legkiválóbb epizódjainak közlését.

„*Les Veillées de Chasse*” czim alatt *Mayne Reid* egy oly vadászati expeditio kalandjait írja le, melyben nyolezadmagával ő maga is részt vett, s melynek nyolezadmagával ő maga is részt vett, s melynek szintere Észak-Amerikának *Saint Louistól* nyugotra eső része; hősei hat angol gentleman s két ugynevezett trappeur, mindnyájan edzett, erős, bátor emberek, kiket részint tudomány-, de főleg kalandszomj egyesít a nagyobb szerű kirándulásra.

A társaság egy hatos ösvérfogatot viszi magával eleségét s egyéb szükséges szerdekét. Ők maguk el vannak látva jóféle edzett háttas lovakkal.

Napközben olykor elszélednek s külön-külön kalandokba keverednek.

Este aztán tanyát ütnek valahol, s a magukkal hordott konyha vagy a lőtt vadak rögtönzött czikkeinek hatalmas vadász-étvágygyal való elköltése után pipára, szivarra gyujtanak, s valamelyik egy régibb átelt vagy aznap előfordult nevezetes kalandjának elbeszélésebe fog.

Ezek közül fogunk ezuttal néhányat előadni.

Mindenekelőtt azonban mutassuk be a díszes társaságot.

Az első egy hat láb magas angol, arányos termettel, széles mellkassal, azonkép széles vállakkal, rettenetes tagokkal.

Ez egy valódi lord, azokból való, kik észak-amerikai utazásainak elég helyes érzékkel bírnak arra, hogy magukkal hordják esernyőiket és otthon hagyják ezimeiket asztaliókaikban. Neve *Thompson*, de rangját és ezimeit csak később, kirándulásunk után tudtam meg.

Felső kabátja hat, mellénye négy zsebbel van ellátva. A társzekérben helyezé el uti táskáját, az angol kézmű egy büvös remekét, mely rugókra jár, s mely mesebeli büvös szerkezetével fogva, ha akarja piperétükör, ha akarja éléskamara, löszertár — mindez egy érintésre.

Esernyője maga egy terjedelmes sátor, melynek árnya alatt tigrisekre vadászott az ind ingoványokban, oroszlanokra az afrikai sivatagban, struccokra a délamerikai mezőkön.

Fegyvere egy szép mivű kettes a bondstreeti *Bishop*-féle gyárból, rettentő eszköz tulajdonosa biztos kezében.

Második egy kentuckyi lakos, hat hüvelykel magasabb *Thompson*-nál, kit ennélfogva *óriásnak* neveznek. Foglalkozása nézve ültetvényes. Areza olajszin, rendelkezés nézve ültetvényes. Areza olajszin, rendelkezés nézve ültetvényes. Areza olajszin, rendelkezés nézve ültetvényes.

A harmadik szám *Aesculap* tanítványa, kissé borvirágos arcu, kövéres, vidám, tréfás kedélyű egyéniség. Szerette a zenét és a bort. Gyakorló orvos volt a világ különböző részeiben, de nem birt meggazdagodni, talán határtalan önzetlensége folytán.

Nem annyira a buffalo-vadászat vágya, mint baráti szeretet bírta a csatlakozásra. Neve *Jappen*; hivatászerű öltözetén nem sokat változtatott, s legszükségesebb orvosi szereit is magával hozta, lova nyerge hátuljára kötve. Szeretelméltóságának és tudományának sok hasznát vették.

Besaçon Lajos, *Louisianiából*, elegans viseletű fiatal ember, hazája egyik legkiválóbb füvésze. Egyébirtat nem ő volt az egyedüli természetbúvár a társaságban. A szerző — *Mayne Reid* — nem nevezi meg, csupán *M. A...* betűkkel jelöli a világhírű tudóst, ki szintén részt vett kalandjaikban, de csaknem bizonyos, hogy ezalatt a híres *Audubont* érti, ki igen jeles természet rajzolt irt, s a mellett szenvedélyes vadász is volt.

Hatodikul *Mayne Reid* önmagát mutatja be, mint a természettudományok és a sport, különösen a lovaglás barátját.

S ha ezek után még futólag megemlítjük, hogy a két bátor trappeur egyikének neve *Redwood*, a másiké *Bradley* volt, hogy az előbbi izmos óriási, a másik soványabb, de szintén erős, csontos férfi, kész a rövid bemutatás, és azonnal a dologra térhetünk.

II.

Besaçon kalandjai a mocsárban.

Az amerikai mezőségeken — az ugynevezett világhírű prairie-ken — utazó nem alhatik tovább, a mint a nap fölkel.

A mint pirkadni kezd, megszakítja álmát, mert oly dolgokat kell végeznie, melyek ismeretlenek a polgárosult világ utain járók és a vendéglőkben megállapodók előtt.

Össze kell hajtogatnia sátrát, begönyölve ágyát, reggelijét el kell készítenie és lovát fölnyergelnie.

Ennélfogva már mi is ébren voltunk, mielőtt a nap tüzgolyójának első sugarai megara nyozták az előttük elterülő tölgyek zöld lombkoronáit.

De *Lanty* — a társzeker kocsisa — már mégis megelőzte bennünket, s tüzet rakott. A kávé forrott, a peesenyé zsírja vígan sercegett, s szaga kedvesebb volt orrunknak *Arabia* minden illatánál.

Reggeli után fölkerelkedtünk, de ez nap, a köd és erdők sűrűsége miatt, nem tettünk nagy utat, számos kisebb folyamom is kellett átgázolnunk, a mi szintén késleltette. Csak husz (angol) mérföldet haladtunk.

Mikor újra sátrát vertünk, egyikünk se jelentheté, hogy valami vad nyomát fódözte volna föl.

Hasztalan csapkodtunk a bokrokra, a gazosabb helyekre utunk két oldalán: csak néhány vörös madarat vertünk föl a tangarak (*pyrena rubra*) fajából, vagy egy-két eszít, vörösbegyét.

Második állomásunk egy víz partján volt. Alig állapodtunk meg, hogy *Thompson* gyalog, fegyverével kezében elindult. Nem messze egy mocsarat látott, a hol szalonkákra vélt találni. Alig volt oda tíz percig, midőn kettes lövéseket hallottunk, több ízben egymásután.

Nem sokára visszatért, hozva hátán mintegy másfél tucsat madarat, melyek nagyobbacska voltak a szalonkákknál.

Zoologistánk azonnal megfejté nekünk, hogy e hosszalábúak *Wilson numenius longirostris* fajához tartoznak. Sietve megkopaszítottuk és megsütöttük őket *Lanty* kályhájában. Izletes vacsora vált belőlük.

E madarak szolgáltak beszélgetésünk tárgyul.

Ekként Észak-Amerika különféle vándormadarai jöttek szóba, s különösen ama különös hosszalábú, melynek neve: *Ibis*.

Besaçon említé, hogy *Uj-Orleansban* az indiánok a vásártérre hoznak eladni illeten madarakat, melyeket spanyol szalonkákknak (*courli*) neveznek.

Zoologistánk szerint ezek a fehér *ibis*-ek (*tantalus albus*), melyek nagy számmal találhatók Észak-Amerika déli részében. Ezek közt a legnagyobb ritkaság a szent *ibis* (*tantalus ruber*).

E közben *Besaçon*nak eszébe jutott egy valászkalandja, mely *Louisianiában* történt, midőn e madarakra vadászott. Ajánlkozott azt elmondani, és mi nagy örömmel fogadtuk ajánlatát.

(Folyt. következik.)

Máramarosi képek.

II.

Sokról kellene megemlékeznünk e lapok hasábjain, ha *Máramaros* megyét vagy legalább ama pontokat akarnók egyenkint ismertetni, hova az augusztusi kirándulás alkalmával az orvosok és természettudósok eljutottak. Sorba kellene vennünk a kincsekkel ki nem fizethető sóbányákat: az akna-szlatinai, rómszékai és sugatagi, részint munkában levő, részint vízzel elborított aknákat (mint az *Apaí*-aknát); el kellene térnünk a *Tisza* eredetéhez: *Körösmezőre*, hol a nagy folyam még olyan parányi, hogy könnyen átléphető, fel kellene keresnünk a nagy erdősegeket, a suliguli híres forrást s a vadregényes *Fajna* vidékét, a *rahoi* szép táj-részt, a *fehértataki* vasgyárt és *Trebusa* bércezes vadonát, a *boeskoí* festői vidéket, hol a részvénytársaság nagy szodagyára van. Ez uttal a természettudósok által meglátogatott helyek közül a viski fürdőt mutatjuk be egy falusi

ruthen lak kíséretében; a kabola-polyánai és brébi fürdők lényegesebb átalakuláson nem mentek keresztül, mióta lapunk egyik korábbi évfolyamában rajzaikat közöltük.

Máramarosmegyének egyik legkiesebb fűrészes fürdőhelye a gyertyánligeti (kabola-polyánai) vasfürdő.

MÁRAMAROSI KÉPEK: Visk-várhegyi fürdő. — (Klöss fényképe után.)

MÁRAMAROSI KÉPEK: Ruthen parasztház.

A galieziai vonalból az ut csak Boeskonál válik el, s a Szapurka nevű patak völgyén vezet. E kis patak annyira szeszélyes, hogy egy-egy nagyobb záporos után ugyancsak megrézfálja az utépítőket s a fűrészmalmok molnárait, nagyon is vastagon szállítva az áldást a hegyeken alá.

A fürdő Máramaros-Szigethez három órá-

tiel vasárnaponként — ha az idő kedvez — nagy társaságokban rándulnak ki a gyertyánligeti fürdőbe, hol vig dal és zeneszó, meg táncz mellett pompásan telik az idő.

Az utas változatos vidéken, madárdalos festői tájrések közt halad a keskeny völgyön elő, melyet kaszálók és vegyes, nagy részben bükk erdők borítanak. A hegyek a legregibb esil-

lápala képletekhez tartoznak, melyek rétegeiben gypsz és ösmész található. A vadonból egyszerre sűrű lombzat közé kanyarodik az ut, míg egy kis tisztásra ér.

A ki először látta e helyet s elfogulatlan, lehetetlen hogy meg ne legyen lepve, még ha a külföld legdiszesebb helyeiről érkezett is. A gyönyörű lombzatu fasor, pompás szökőkut s

legdiszesebb műkert. A túlevelűek majd minden nemei nagy szorgalommal vannak művelve, csoportokra osztva, közeikben csinos virággyák, sétálók s a sétálókon ferdén átszökő kutak, felséges savanyvizforrások s egy mindig bő édes vízi patak. Ennél kedvesebb helyet alig találhatni nyáron a nyomasztó melegekben. A mint a

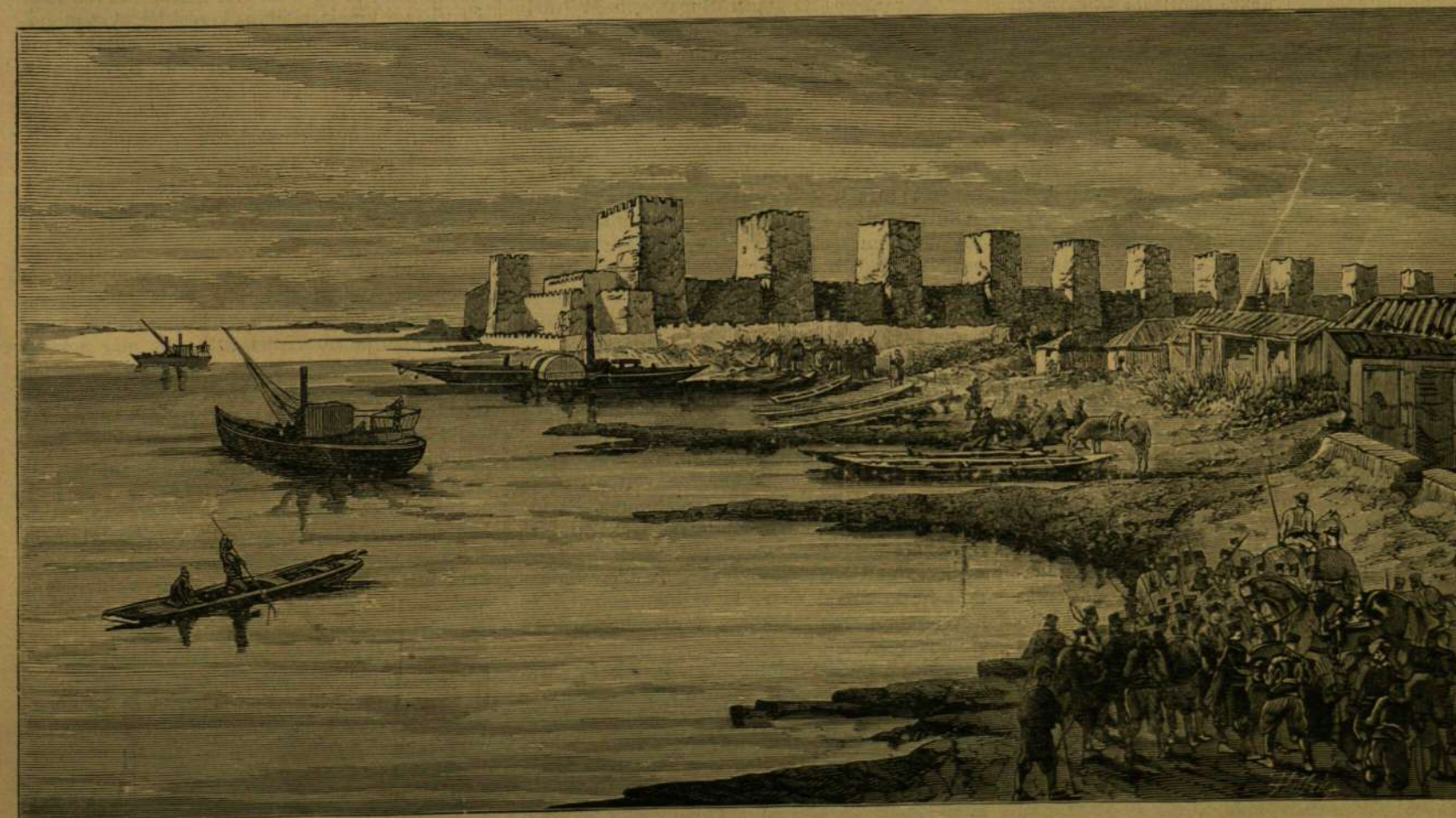
hatással vannak, hogy a nagyvárosi blazirt is gyermekké változik tőle.

A gyönyörű park létrehozásának főérdeme az egykori kamarai administrator: Gerzon Antalé, de a rendezés érdeme Miller Ferencz kamarai assessoré, kinek egyik vágya teljesült e park létesítése által.

mostohán bánik, s építkezéseivel oly fukar, hogy egy tekepályát alig csináltat a vendégek kényelmére. „Kényelem”-ről azonban alig lehet szó, hisz maga a fürdő-épület a lehető leghibásabb építkezés; mert a mulató és étterem mellett közvetlenül vannak a beteg-szobák. Néha megtörténik, hogy míg a mulatók egész éjen át

SZALONIKI: Török önkénytesek kivonulása az Uj-kapun.

SZENDRŐ VÁRA (Semendria.)

fürdőépülettől egyenesen fölvezető ösvényen végig jut az ember, a fenyves és gyertyánliget hűséből ki nem szabadul. Akár egyik oldalt a hűsen csergedező patak mellett halad, akár baloldalt a szélesebb uton, mindenütt buja növényzet, éltető balzsamos lég veszi körül. A savanyu víz, mely szensav és vasas tartalmu, elevenné teszi a vort, a levegő a kedélyt és együtt véve oly

A fürdőintézet nem tartozik a nagyobb fürdők közé, de üde levegője, árnyas fenyvesei és gyertyánosai s égvényes vasas tartalmu savanyvizforrása látogatottságát biztosítja. A forrás jó magasra van a baloldalt vezető uton; vize mindig hideg, tiszta és bőséges.

Kár, hogy a kinestár e fürdővel, mely sok nagyobbal is diadalmasan kiállhatja a versenyt,

akarva nem alusznak, addig a betegek boszusan és akaratlanul töltik álmatlanságban az éjszakát.

A fürdő-élet — mely májustól szeptemberig tart — augusztus 15-én különösen meg szokott élénkülni a közel levő Kabola-Polyána handalban tartott bucsu miatt, mely ájtatossággal kezdődik s vigalommal szokott végződni.

Ha száraz nyár van, szebb helyet nem is

Ki gondolná, hogy ez egészségtelen, ingoványos völgy, mely kivált az év meleg szakában miazmákkal s a látható bogarak millióin kívül a göresői állatkák milliárdjaival teljes, mégis lakó helyül szolgálhatson valakinek. Pedig úgy volt; itt-ott kunyhók tüneztek fel az ut mentében; s férfi, agg, nő, gyermek, nomád pásztor nép, állatok bőrébe öltözve s testeik védtelen részeit lengeteg ruha-szövettel takargatva, legeltették sovány juhnyájukat.

Strogoff érezve lova kimerültségét, s hogy ha tovább hajta, ki kell dűlnie, e nyomorult kunyhók egyikénél pihenést tartott; s ott, elfeledve saját baját, erősen megdörzsölte szegény paripáját meleg füvel, aztán bő eséséget nyújtott neki, míg maga melegegett egy darab kenyérral s néhány falat szárított hussal, a mit kaphatott. Egy órai pihenés után ismét folytatta a véget érni nem akaró utat.

Zurumofftól így 90 verstnyi utat tett már meg, s délutáni 4 órakor Elamszkba érkezett. Maga alig érzett fáradtságot, de elhatározta, hogy lovának egy egész éji pihenést ad. Elamszkban ép oly kevésé talált kocsit, vagy új lovat, mint az előbbi állomásokon, mert bár a tatárok még nem látogatták meg e kis városkát, de a lakosság, a postahivatallal, a rendőrségi s kormányzósági közegekkel együtt, felsőbb parancsra, már észak felé menekült a betörők elől. Csak őrszem maradt hátra, mely a tatárok előnyomulását jelezte a további vonal számára.

Másnap reggel Strogoff, pihent lovával épen akkor indult ki a helyséből, mikor a tatárokat, még tíz verstnyire a háta mögött, jeleztek. Újult erővel s gyorsasággal vetette magát ismét az ingoványra, melyen az ut kanyarogva, a veszélyes pontokat kerülgetve, huzódott tovább. Repülni szeretett volna, de egyenest, toronyirányában nem mehetett, a mocsárokból veszés nélkül, s így az ut kanyargásait kelle követnie.

Augusztus 1-jén délben, százhusz verstnyivel odább Spaskók kis erőd mellé haladt el, s két órával később Pokrowskoében tartott állomást. Lova, melyet Elamskától fogva csaknem folyvást hajtott, egy lépést sem birt menni tovább és Strogoff Mihály, hogy egész vállalatát ne veszélyeztesse, kénytelen volt a nap hátra levő részét s az egész éjet itt töltöni. De másnap kora reggel ismét megindult s egész nap, félig előntött vízenyős talajon, nehezen haladva, estére Kamskot érte.

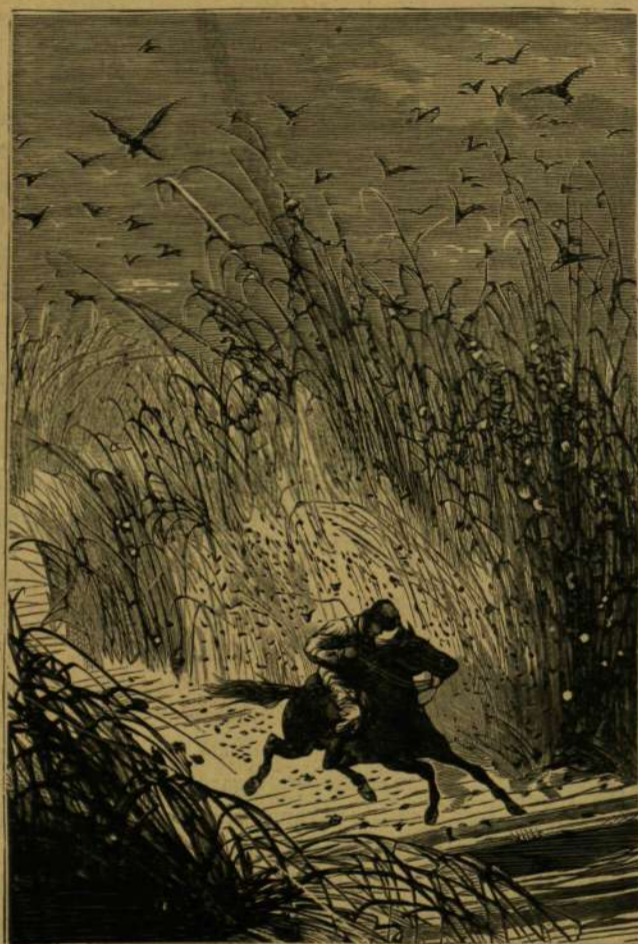
A vidék megváltozott. E kis erőd, Kamsk, a mocsáros lapály közepette kiemelkedő szigeten, egészséges és lakható helyecske. Itt van épen a közepe a barabai ingoványának. A Tom folyónak (mely az Irtis mellékfolyója) ezerszerű csatornázása folytán, a mocsárok itt meglehetősen kerületben, gazdag és egészséges legelőkké vannak változtatva, s a posvány-lázaktól, legalább az év legnagyobb részére, mentesítve. Kamsk azért az egész vidék menedékhelyeül szolgált, s lakossága most sem menekült a tatárok elől, vagy azért mert gondolta, hogy azok nem is jönnek e pontra, mely Tomsk és Omsk felé irányuló kettős támadásuknak mintegy a villa szárai közé esik; vagy mert, ha épen szükség lesz, van még ideje menekülni akkor is, ha a veszély fenyegetővé válik.

Itt a háborúról nem hallhatott Strogoff semmi hírt; inkább tőle kérdezte volna a kormányzó is, ha sejtette volna, hogy ki utazik az irkutski kalmár Korpanoff Miklós neve alatt. Egyébiránt Strogoff épen nem, vagy minél keve-

sebet mutatta magát. Eddigi tapasztalásai meggyőzték, hogy inkognitóját csak úgy őrizheti meg, ha nemcsak észrevétlenné, de lehetőségig láthatatlanná is teszi magát. Azért, ha állomásra ért is, meghuzta magát s ki sem mozdult, míg indulnia nem kelle ismét.

Kamskban találhatott volna kocsit és lovakat. De jól megfontolva mindent, lemondott e kényelemtől, mely talán a következő állomásig tart, s ha jó paripáját itt elhagyja, ott talán minden módja nélkül marad a további haladásnak. Különbön is, míg barabai ingovány közt kell haladnia: erre sokkal alkalmasabb volt a ló, mint a kocsis.

Az évt nyugalomban töltötte, az utszelen álló s kevéssé látogatott kocsmában, a menynyire tudniillik gondolatai, melyek majd anyja s a védtelenül hagyott fiatal litván nő felé szállottak vissza, majd küldetése nehézségeivel foglalkoztak, pihenni engedték nyugtalan szellemét. Megéri-e az órát, melyben a nagyherceg elébe lépve, a csári pécsettől elzárt fontos sürgönyt e

STROGOFF MIHÁLY UTAZÁSA.

E magas növényzet közt vágatva...

szavakkal adhatja kezébe: „Fenség, Ő felségétől a Czártól!”

Másnap, augusztus 3-kán reggel, azzal az elhatározással ült lovára, hogy ez nap estére 85 verstnyi utat tesz meg és Ubinszkba ér. Az ut ismét posványosabb s nehezebb és veszélyesebb volt, de ezáltal mégis elérte. Az éjet Ubinszkban töltte, mert másnap száz verstnyi utat kelle tennie, Ikulskoéig. Utjának e része volt a legnehezebb. Megelőző nagy esőzések annyira vizeynyózták a talajt, hogy alig haladhatott. Itt-ott tók támadtak az ingovány közt, melyeken át kantáron kelle vezetnie lovát, nehogy az állat egy félrelépése mind kettejüket elveszítse.

Este későn érkezett Ikulskoéba, annyira kimerülve, hogy az éjet megint itt kellett töltenie.

Végre az ut akadályai, elérve tetőpontjukat, kisebbedni kezdtek. A következő nap már kiért a barabai ingoványból, s itt járhatóbb és veszélytelen ut állott előtte. Kolivánba érve, elhagyta fele utját Tomszknak (Omsktól számítva). Itt számot kelle vetnie a körülmények-

kel: Tomszknak menjen-e, melyet Feofár-khán hihetőleg elfoglalva tart már, vagy nagyobb kerülést tegyen észak felé.

(Folyt. követc.)

Egyveleg.

— A forráság Spanyolországban e hó első felében elviselhetetlen volt. 1806 óta nem volt ott ily nagy hőség. Tikkasztó szelek eluralkodtak, melyek elperzselték némely vidéken mindent. E hó 12-éről írták: a hőség rettenetes, emberek és állatok holtan összedőlnek tőle. A munkások nem akarnak a mezőn dolgozni, utazni csak éjjel mernek az emberek, hadgyakorlatokat nem tartanak. Egy valenciai távirat szerint három munkás a mezőn munkádközben összerogyott, egy madridi távirat szerint a forró nap-sugaraktól emberek meghaltak, vagy megőrültek. Sevilla városában és környékén 40 munkást ölt meg a hőség. Párisban is e hó 16-kán 50 ember kapott napzsúrát, három ember meg is halt tőle.

• Lábbelik alligátor-bőröböl. A krokodilbőröböl készített csizmák és cipők nagyon divatba jöttek Panama városában. Az alligátorbőrre kikészítve hasonlít ama régi páncélbőröböl, melyet a római katonák viseltek. A Magdolna folyó partján az alligátorok vadászása és bőrük kikészítése igen jövedelmező foglalkozássá lett s csupán azzal a hátránnyal van összekötve, hogy a bőrt Bécsbe kell küldeni, hogy csizmák és cipők legyenek belőle. Az alligátorbőrt nyergeknek már régóta használják s nemis látunk benne épen semmi okot, hogy e délamerikai szörnyetegek miért ne válhatnának az ottani benszülöttek megélhetésének hasznos eszközeivé.

• A Vezuv. Olasz lapok Palmieri tanárnak a Vezuvról szóló következő értesítést közlik: „Ápril hó óta a Vezuv-észlelőnek seismographja ritkán volt nyugodt. Ez időszak alatt gyakori földremlések mutatkoztak Corleonében, kitorés volt a Vulkán szigeten, robajok és lökések nyilvánultak a Garda-tó északi részében, Bécsben földremlés volt és kis ingás Campagnában. Nem tudom, hogy a Gardató-melléki lökések megszüntek-e, de nemrég a miniszterium egy seismographot kért tőlem ama vidék számára. Jelenleg az új Vezuv-krater tevékenyebb, füstjét tompa robajjal löki ki és a seismograph egyre tartósabban kezd nyugtalanodni.”

• Furcsa népszámlálás. Az Egyesült-Államok kormánya az Unió területén élő kóbor indián törzsek közt nemrég új népszámlálást rendelvén el, az ezzel megbízott hivatalnokok a legnagyobb hivatalos komolysággal úgy jegyezték be, az egyik kóbor indián törzset, hogy az egész törzs „egy főnőkből, öt lóból és három pint pálinkából” áll. A népszámlálás e különös módja meglehetősen hasonlít ahoz az eljárásához, melyet a mult évben az egyik magyar miniszterium kebelében követtek, a hol t. i. három díjnokot a leltári tárgyak közt adtak át egy ujjonnan szervezett allatás hivatalnak.

• Amerikai újságok czimeit. Amerikában több hirlap oly czimek alatt jelenik meg, hogy a mi köznőségünk már azok hallatára is megszabadna. Ott van például az „Union Spy“ („Az Unió spitzlije”), a „Jolly Giant“ („Vidám óriás”), az „Aurora Brasileira“, a „Broad Axe of Freedom“ („A szabadság széles bárdja”), az „Unterrified Democrat“ („Retenthetetlen demokrata”), a „Roman Citizen“ („Római polgár”), a „Homer's Iliad“ s mellette mindjárt a „Horsehead's Journal“ („Lófejű újság”) stb.

• Elefántok támadása a vasuti mozdony ellen. Indiában, mint angol lapok jelentik, egy csorda elefánt ment szemközt a vasuti vonatnak, s a mozdony éles futtyei által bősztve, megrohanták a locomotívot. Az első és a második azonban életével lakolt, mire a többi tovább ezamogott. A mozdony is megsérült.

Szeged ünnepnapjai.

Az alföld legnépesebb magyar városa kezdte meg először az országos kiállítások rendezését. Nagy buzgalommal, nagy összefeszítéssel, de a buzgalomnak és erőfeszítésnek megfelelő sikerrel is mutatta be ez első tárlaton a magyarországi földmívelés, de különösen az ipar termékeit.

A földmívelő magyar alföldön egy tiszta magyar város, melynek nagy kiterjedésű határa némely vármegyével versenyez, mely tehát már csak e nagy terjedelmű határ miatt is nagy részében a földmívelésre van utalva, mind e mellett is első rendűvé, vagy talán a főváros után elsővé emelkedett az ipar terén az egész hazában! Ime Szeged életrealóságának s országos jelentőségének bizonyítéka.

Maga a város az utóbbi évek alatt oly gyorsan épült és emelkedett, hogy mind az, a mi benne valóban városias, jó formán egy évtized műve. Palotaszereű házak emelkedtek benne egész sorokban, térei kitágultak, megszépültek, kövezete újjá született, üzleti forgalma megélénkült. Olyas valamit látnak rajta, a kik az utóbbi évek alatt nem látták s most Szegedre utaznak, a minőt Pest mutatott az 1838-iki árvíz után: gyors levetkezését a régi külsőnek s készülődést arra, hogy az európai sorba is belépessen s ott becsülettel megállhasson a város. Mily jótékony hatása Magyarország állami életére egy mivelt, élénk, tevékeny, nagy forgalmu s tiszta magyar város ott a Bácska és a Bánság szomszédságában! Mily hatása volna ma a fővárosnak, ha törzsköös polgári osztálya s egész lakossága olyan magyar volna, mint Szegedé!

A szegedi országos kiállítás sikere valóban a magyar szellem diadala, mert Szegeden nem fog senki más szellemet találni, mely számba vehető volna.

Maga a kiállítás is kiválólag magyar színezetű. Együtt látjuk mind azt, a mit a magyar ipar hasznosíthatót termel hazánkban, s látjuk, hogy az élet első szükségait: a földmívelés, háztartás, építkezés, ruházkodás stb. terén már képes a magyar ipar a maga erején előállítani, s nem megvetendő jelei mutatkoznak annak is, hogy a finomabb ipar, a miveltésg haladásával mind keresettebb kényelmi czikkék ezer meg ezer nemeseinek előállítására is kifejleszhető. Az ünnepek zajából megmarad e tapasztalás öröme és buzdító tanulsága, s ez örömben még érdeme-sebb részt venni az országnak, mint azokban a szintén dicséretre méltó ünnepélyekben, melyek ugyancsak ez alkalommal folytak le Szeged városában s melyekről szintén meg kell emlékeznünk.

Az országos dalárünnepély nyitotta meg a mozgalmas ünnepnapok sorát. Harmincznyolcz dalárdát emlegetnek, mely megjelent s a dalárok számát hét-nyolczszázra teszik. Roppant közönség részvete mellett folytak le ülések és versenyek, melyek augusztus 17—21-ig tartottak. A pénteken augusztus 18-án tartott versenyben a fővárosi dalárdák és a pécsi nem pályáztak a jutalmakra. A siker mindamellett is nagyon dicséretes. Általában észlelhető volt a haladás a dalárdák részéről az utolsó, kolozsvári dalárünnepély óta. Különösen elmondható ez a kolozsvári dalkörrel, mely az utóbbi két év alatt kitűnő erőkkel gyarapodott s Hann karmester vezénylete alatt a szabatos kivitel s művészi árnyéklás oly magas fokára emelkedett, hogy jelenleg honunk legelső dalárdái között méltó helyet foglal el. Az ünnepélyeken kívül is leginkább e dalárda szerepelt a pécsi mellett, s buzgó elnökük, Szász Domokos kolozsvári lelkész vezetése alatt mindenféle üdvözlésekkel kísértettek. A díjak következésképpen osztattak szét: 1-ös a kolozsvári dalkör. 2-ik a losonci dalárda. 3-ik az ungvári dalárda. 4-ik a hódmezővásárhelyi dalárda. 5-ik a bonyhádi dalárda.

6-ik a nagyváradi dalárda. 7-ik a n.-zombori dalárda, valamennyi szótöbbséggel.

A diszhangversenyben főleg Nádayné éneke, Huber Jenő hegedűjátéka, Aggházy Károly zongorajátéka és a híres pécsi dalárda arattak tetszést. A vasárnapi összelőadáson Erkel Ferenc vezénylete alatt legtöbb hatást tett Rietz „Ó-német esatadala.” Zimay László és Huber Károly szerzeményei szintén tetszésben részesültek.

Megemlítjük még, hogy Erkel Ferencnek ezüst névjegyártót, id. Ábrányi Kornélnek pedig egy serleget nyújtottak át a jutalmak kiosztása után, még a kolozsvári gyűlés határozatából, elismerésül a dalárünnepélyek körül buzgó fáradozásaiért. A dalárok nagy része már a hét-főn déli vonattal elutazott. Nem szabad azonban elfelejtünk a 20 án vasárnap este tartott táncvigalmat sem, melyet a népkertben a dalárok tiszteletére rendeztek, nagy közönség s közük feltűnő nagy számú szegedi szép hölgy részvetevel. A bevétel ezer forintnál többre ment s szép összeg jut belőle a Dugonics-szobor még fedezetlen költségeire. A dalárok a lelkesült fogadtatás és vidám napok emléket vitték magukkal s nem is fogják elfeledni a két év múlva következő viszontlátásig, mely a hatóság szives meghívása következtében Pécsett fog megtörténni.

A Dugonics-szobor leleplezésének ünnepélye nagyszerű szép jelenetű fejlett a városában ez alkalommal összeesportosított ünnepélyek által. Az országos dalversenyre összegyűlt dalárdák s a kiállítás megnyitását váró nagy közönség részvete sokkal népesebb tette az ünnepélyt, mint más hasonló irodalmi ünnepek szoktak lenni. De egyszersmind lelkesübbé is. A lelkesedés lángja midőn ezeket hat át: nem csak terjedelemben, hanem emelkedésben és fennköltseben is hatványozva növekszik. Így volt ez ünnepélynél is, mely augusztus 19-én, szombaton délelőtt folyt a megállapított program szerint.

Délelőtt 10 óra gyűltek össze a városánál a hivatalos testületek, vármegyék és városok küldöttei, egyházi hatóságok képviselői, írók és művészek, az összes dalárdák zászlók alatt s negyven leányka nemzeti színű szalaggal díszített fehér ruhában, mindegyik koszorút hozva. Tíz órakor megzendült a virágdíszítéssel gazdagon borított talapzatú szobrot, s a második kört a dalárdák zászlói kepezték. Ott az előtérben foglalt még helyet a Dugonics családnak valamennyi jelen volt tagja, valamint a kegyes tanító-rendi szerzetesek, kiknek rendét díszíté egykor az ünnepelt Dugonics is. Az ünnepély nyitánya a „Hymnus” volt, melyet a jelen volt összes dalárdáknak félezeret jóval meghaladó serege énekelt az ősz Erkel Ferenc vezénylete mellett. Az emlékszó következett ezután Reiszner János szegedi főjegyzőtől, előadva László másodjegyző által. Az irodalomtörténeti és életrajzi adatokban Dugonics pályáját festő s érdemeit kiemelő szónoklat után hatalmas ágyudörgés és a kiállításban levő összes harangok megzendülése mellett lehullott a szobrot fedő lepel, s épen olyan jó hatást tett Izsónak e műve is, mint első álló szobra, a Csokonay-szobor, mely a magyar alföld másik nagy városát, Debreczont díszíti.

Midőn a fehérruhás leánykák koszorúkat a gránitzobor talapzatára helyezték, a beállott csendben Szász Károly lépett az emelvényre s elszavalta ünnepi költeményét, melyet mult számunkból ismernek olvasóink. A hathatós szép előadás fokozottan emelte a lelkesedést, mely közben-közben harsogó éjkenekben tört ki, mely végre az utolsó versszakok, hol Dugonics érdemeit és Szeged városát dicsőíti s a hazafias érzés legmélyebb forrását fakasztja fel a költő: szünni nem akaró éjzenésre indították az egész közönséget.

E lelkesítő jelenet után ismét Erkel Ferenc adott jelt, s az összes dalárdák a „Szózat” énekletét kezdték meg, melynek ünnepélyes dallamát ezer meg ezer hang zengette együtt a közönség sorából is.

Az ünnepély befejezése az volt, hogy Magyar Gábor főgymnasiumi igazgató Erkel Ferencnek, Dáni Ferenc főispán pedig Szász Károlynak

mondott lelkes szavakkal köszönetet, hogy ez ünnepélyt résztvevőkkel díszítik; Pályi Ferenc polgármester Szeged város közönsége és hatósága nevében köszönte meg Reiszner János főjegyző lankadatlan buzgalmát, melyet a szobor felállítás körül tanusított.

Az országos kiállításra térünk át, a legfontosabbra Szeged mostani ünnepélyei között. Nem kicsinveljük a művészetet, elismeréssel adozunk az irodalom uttörőinek, de a nemzetek versenyében napjainkban inkább más téren foly az élet-halálharc, s inkább más téren foly a jövő biztosításának munkája: az ipar terén, melynek, a költő szavaként,

Ott van elő-örse minden kicsi poszton, Ott ül türellemmel, gyár, huta, gép, hámor Zugaiban s vés, fű, dolgozik és számol, Csáky, gyalu, pórló forog a kezében, Csatarendők megér egy-egy kicsi gépen, Nem ald, nem esziged, ha korán vagy későn Izzad koha mellett, kalapácson, vésőn; Szívós türellemmel vasat is meggyúrja, Czölja felé útját mindég maga fürja.

A nemzetgazdasági harcban kell megállnunk helyünket, mert itt a bukás diestelen és gyalázatos: az éhenhalás. Ez adja meg fontos-ságát minden oly mozzanatnak, mely anyagi érdekeink javulását eredményezheti a mezei gazdaság és ipar terén.

S a szegedi kiállításra e kettő együtt jelenik meg bizovnságúal annak, hogy nálunk a földmívelés és ipar érdekeinek okos alku útján minden esetre ki kell egyezni, s karöltve kell előhaladni. „Az ipar és földmívelés — mondá Simonyi miniszter a kiállítás elnökének, Dáni Ferencnek üdvözlő beszédére, a kiállítást megnyitó válaszában, — nem ellenségek, melyek egymással az uralomért küzdenek, hanem testvérek, melyek kölcsönös támogatásra és segélyre utalják.”

Az általános üzleti pangás s az aratás eredményének nem eléggé kedvező volta miatt sokan tartottak tőle, hogy a szegedi kiállítás nem fog sikerülni, s legjobb esetben is, csak bővített kiadása lesz azon kisebbszéri vidéki tárlatoknak, melyeket a megelőző években Kecskeméten, Apatinban és Újvidéken rendeztek. Az eredmény kész záfolat. A szegedi kiállítás, ha valamihez hasonlítjuk, csak a bécsi világtárlat magyar osztályához hasonlíthatjuk: itt is, mint ott, az egész ország, vagy legalább annak irányadó nagy része megjelent munkája eredményét, szorgalma gyümölcsét fölmutatni. S ha egyben-másban a mostani szegedi kiállítás hátrányára ütne is ki az összehasonlítás, van elég előnye is, mely magasabban állónak tünteti föl e hazai kiállítást, mint Magyarország akkori megjelenését a népek versenyében.

A földmívelés, s általában a mezei gazdaság és mező-gazdasági ipar minőségileg kitűnően van képviselve, de nem oly arányban, s nem annyi versenyző kiállító által, mint egy oly országban várható lett volna, melynek eddigébe ebből áll fő ereje és gazdagsága. Az ezzel kapcsolatos mezőgazdasági gépipar és a hazánkban oly tekintélyes malomipar síncs hazai állásához elég méltóan képviselve. Első áttekintés után a mezőgazdasági ipar terén a gróf Károlyi György uradalmának egy külön termet elfoglaló kiállítása, a békésmegyei gazdasági egylet gyűjteményes kiállítása, az oszták államvaspálya társulatában levő dél-magyarországi gazdasági tárgyak: ezek vonják magokra a figyelmet, s ezek tesznek ki a becsületért.

Az iparezikkék kiállításának változatosságát és gazdagságát kevés szóval alig jellemezhetjük elég híven. Midőn írásban akarunk számot adni benyomásainkról, s egyenként sorra vesszük mind azt, a mi figyelmünket leginkább megragadta, akkor látjuk csak, hogy ez egy valódi nagy kiállítás, melyről egy levél vagy egy rövid hirlapi czikk keretében méltó és hű képet adni lehetetlen. Csak a kiállítás név- és tárgymutató-jának eddig megjelent első füzetét kell áttekintnünk, vagy a rendezés elve szerint fölállított csoportok czimeit elsorolnunk, hogy kitinjék a kiállítás tárgyainak sokfélesége és gazdagsága, s ezek közt is a magyar ipar meglepően sok irány-beli fejlettsége. Ime a tárgymutató első füzetének főcímei:

I. csoport: Erdőtermények és félkészítmények, nehezebb faipar. — II. csoport: Bányatermények és

36 halaszat használt petít sor, vagy annak helye egyszerű lgtatásnál 36 kralczár; többeslgi lgtatásnál 10 kralczár. Bályogell kó'ón minden lgtatás után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdetésnyelket eljogad *Budapest*: Harsasstein és Vogler Wallfischgasse Nr. 10, Mosse R. Belisvátio Nr. 2 és Oppellik A. Wallfisch Nr. 22.

BAYER KAROLINA INTÉZETE,

alapított 1853 évben,
tan- és nevelőintézet műveltebb osztályu leányok számára
6-16-ig korúig, Pesten, belváros, urí-utca 8. sz. I. emelet.

Ez intézet, mely nagy terjedelmessége és célzaserü szervezeténél fogva, a mult iskoláéyben is 117 bejáró és 10 beamlakó növendéket számlált, a legkitünőbb tanerök, tanárok és nevelőnők, egy minden megkívántató tanezsközök felett rendelkezik. Az új iskoláéy szeptember 1-én, a tanítás 6 án kezdődik. A beamlakó és bejáró növendékek fólvétele szeptember 1-től kezdve szeptember 6-ig délelőtti 10-12 óra közt történik. Később érkezendő növendékek, csak előleges levélbeli jelentkezés után, a mennyiben a szervezeti törv megengedi, vétethetnek figyelembe. Programmal az intézet egész készséggel szolgál.

JOHN ZIEGER Gráczban

gummi-árúk gyári raktára

kívánatra ingyen és bérmentve küld kimerítő árjegyzékeket **urak és hölgyek** részére nélkülözhetetlen gummi-cikkékből. 2198

Budapesti társas kereskedelmi iskola.

Nagy korona-utca 16. szám, előbb Hampel A. Müller P.
Az új tan-év f. évi szeptember 1-én kezdődik. A beiratások naponként reggeli 8 órától történnek. Az intézetet el táp-intézet is van öszezaköve.
Ezen intézetnek a magy. kir. felhatalm azott katonai iskoláévali öszezaköltése általa a növendékeknek alkalom nyújtatik, az eg y éves önkényzeti vizsgát is lehetetni.
2188 **Az igazgatóság.**

Fekete Bernát

Magyarország első rendü műkereskedése
olajsziennyomatú képek
raktára
ajánl beszerzés végett, aczélmetszvényeket, fényképeket, szobrokat, továbbá Európa legdíresebb festőinek eredetjeli után
olajsziennyomatú képeket
fényes arany barokk-keretbe foglalva és díszesen kiállítva, igen jutányos árákon és
havi részletfizetésekre.
Rendelvények hozzám czimezve, vagy pedig utazó úgynökeim által kéretnek tétetni.
Fekete Bernát
könyv- és műkereskedése,
Budapest Dorottya-utca 3. sz.
2139

Krausz L. N., Hmszton.
Jöjj hozzám, mert a kerencsétlen óra közeledik
2239 **Anna.**

Valódi hajfonatok

(Zopf)
röfnyí hosszak, teljés és valódi ep emberhajból, szilárd, tartós munkáért kezeséget nyújtva, csak
frt 2.50-3
Kívánatra még szebek is, minden szinben:
frt 3.50, 4, egész 5 frt
A legzebekek. Vidéki rendelvények egy hajminta beküldés mellett pontosan és teljes megelégedésre utárvét mellett eszközöltetnek Nemetszö tárgyak a legkezeségesebben beszeréltetnek.
LÖWENBEIN J.
Budapest,
2240 kis-mező-utca 30, I. emel.

Dr. LENGIL FR. NYIR-BALZSAMA.

Már magában a növényi nedv, mely a nyírból, ha annak törzsebe fúrunk, kifolyik, ember-emléket ója mint a legkitünőbb gyógy-és orvosi szer; ha még a nedv a fólalóki utasítás szerint vegyi uton balzsammá készítettik, majdnem csodás hatással működik.
Ha például azzal az arcz vagy egyéb bőr-részek este bekenetnek, már a következő reggelen allg észre vehető pikkelyek válnak el a bőrtől, a az ezáltal vakítóan fehérré és gyöngédebb tétetik.
Ezen balzsam oleimítja az arcon a smadt ráncokat és himlő-belyeket, és annak ifjú arcz szét áll; a bőrnök fehérséget, gyöngédséget, frisséget kölcsönöz; eszél, málfólkat, snyajegyet, az orv. vörörséget, bőr-akléket és a kor egyéb tics-tálmakait a legrovidabb idő alatt eltávolítja. Egy korzó ára, használati utasítással együtt 1 frt 50 kr., postán küldve 20 krral több. 1788-80
BAKTÁR: Pesten Török József gyógyszerésznél, király-utca 7. - Pozsonyban: Pinstory gyógyszerésznél, Mihálykapu.

PÉNZ

6-os kamatra
földbirtokok, uradalmak és bérbázákra, ugyszintén községi kölcsönök egész Ausztria-Magyarország és Erdély számára, bármely öszezakben, 64 félves részletekben visszafizetésre folyvást kaphatók a hatós. enged. lezámitoló és lezámitolást közevítő irada által Bécsben, Stadt, Schottenhof, 12. Stiege, Thür 8. Levelek bérmentve és német nyelven kéretnek intézteni. 2095
EPILEPSIE
(nehézkör) levél utján gyógyítatik dr. KILL SCH. különleges orvos által benstadban, Oruda mellett (Svédországban). Már 3000-án többem sikerrel gyógytkelezték. 1110

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvársznál kapható:

Commentar zum Ungarischen Handelsgesetzbuch

von **Dr. JULIUS v. SCHNIERER,**
Bevollmächtigter im k. u. ung. Handelsministerium, Mitglied und Referent der handelsrechtlichen Enquete-Commission.
Autorisirte Uebersetzung aus dem Ungarischen.
Preis geheftet fl. 3 ö. W.

Izlés és takarékoság!

A legdiszesebb divatlap

BUDAPESTI BAZÁR

megjelen a Franklin-Társulat kiadásában.

Divatrézében a „BUDAPESTI BAZÁR“ ad minden számban mindennemü, a divat és női munka körébe eső illusztrációkat, szakértő magyarázatokkal és divatútdósitással. Felváltva egyik számban nagy szabásúveket, másikban eredeti természetes szabásúmintákat papírból kivágva. Gyönyörűen szinestett divatképet — több alakkal — minden számban. Minden, a divat, nőimunka és háztartás körébe vágó cikkeket végzett megrendelési közbenjárású eszközök a szerkesztőség, hová a megrendelési levelek utasítandók (Budapesti szerviták háza III. emelet). Kedves előfizetőink a lapunkban foglalt számtalan öltönytímröki szintén a szerkesztőséghez intézett megkeresésre: teljesen kivágott szabásúmintát kaphatnak.

Szépirodalmi részében a „BUDAPESTI BAZÁR“ minden számban eredeti és fordított beszéyleket, költeményeket ismert nevi írök tollából. Érdekes mulattató és tanulságos tárcacikkeket: a fővárosi élet szemléjét sat. A lap botétkján hírszékényben minden érdekesebb mozanatot a társasélet irodalom és művészet köréből. T. olvasónöinknek tért nyitunk hasznos és tréfás kérdésekre és feleletekre. A „Kis gazdasszony“ rovat megfelel címének. Szerkesztői levelezés, a divat körébe vágó hirdetések sat.

Király János, felelős szerkesztő.
Komócsy József, fómunkatárs.
Előfizetési ára:
Félévre . . . . . 5 frt.
Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek a „BUDAPESTI BAZÁR“ kiadóhivatalához küldendők (Franklin-Társulat, Budapest, egyetem-utca 4. szám.)
Vidéki előfizetők levezetésükben postautalványgyal eszközölhetők.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvársznál kapható:

UJABB KÖLTEMÉNYEK.

Irta
VAJDA JÁNOS.
Ára füzve 1 frt 30 kr.

Költészetünk e legújabb termékéről a napi sajtó átalában a legnagyobb elismeréssel szólott, s egyebek közt a „Pesti Napló“ f. évi július 13-ki esti lapjában kifejezést adott azon, az irodalmi körökben általános nézetnek, mely szerint Vajda János e legújabb kötete tulajdonjára még eddigi műveit is, és „a költő merész pályá-utján figyelemre méltó haladást jelez.“
„Az a világ — ugymond — melyben ő mozog, az a nyelv melyen ő ír, teljesen különbözik mindattól, a mit előtte költészetünk produkált, — de teljesen egyenrangú ezekkel. Vajda költészete haladás, fokozat, kiegészítés.“
„Vajda János csapongó heves fantáziája, korlátlan szenvedélye egészen magyar; elmékedése, látóköre, színvonala teljesen világirodalmi. Ez a kettő nem képez ellentét benne, hanem inkább egymásba olvad. Ebben áll sajtásága, eredetisége.“
„A végítélet álma legerősebb nyilvánulása Vajda János forró phantáziájának. Ehböz hasonló képet nem bír költészetünk. Szakgatottságában, rohamságában, sötétségében van valami zord nagyság“ stb.

Erzsébet-sósfürdő Budán

és budai Erzsébet-keserüviz
legjobb sikerrel használható: általános és álteti vérbőségénél (fejfájás, fülzugás, szédelés, ájulás, szivdobogás, mellazorulás), a táposó — főleg a vastag belek idült hurutos bántalmainál, szokványos, makacs székeszorulásnál, különféle máj- és epebetegségeknel, lépaganatnál, aranyérel és rászt-kóránál, zsír-kóránál (tulságos hizás), női betegségeknel: idült méh- és petefészeklobnál és utóbajainál, méh- és méhnyakcsatorna-hurutnál, méh- és petefészek tulngenségnél (Hypertróphiai) méhszáj-kirágódásoknál és fekélyedéseknél; méh-előre és hátra düléseknél és hajlásoknál, valamint az említett bántalmak által okozott fehérfolyásnál, hószárendellenességeknél és nagyfoku ivárvörzéseknél, méhkóránál stb.
Ásványviz szállítása 26 palackot tartalmazó ládákban történik. Raktárak minden gyógyszerárban és fúszkereskedésben „Erzsébet-forrás“ név alatt. — Kényelmes lakásokról és jó konyháról az igazgatóság kiválólag gondoskodott. A közlekedés Budapestról a József-téren felállított reggeli 5-től fogva félóránként közlekedő kényelmes társas-kocsikkal történik. Megrendelések szobákra és ásványvizre czimezendők: **Schwarz F. B.** Budapest, nádor-utca 9. sz.

Az Erzsébet-sósfürdő igazgatósága.

József nádor százados emlékünnepejére.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik sz.) megjelent és kapható:

NÁDOR-EMLEK.

JÓZSEF

cs. kir. főherczeg
Magyarország félszázados nádorának élete.

Irta
HORVÁTH MIHÁLY.

PÁLYAKÉPEK

főherczeg

JÓZSEF NÁDOR ÉLETÉBŐL.

Irta
GARAY JÁNOS.

Ára diszkötésben József nádor könyomatu arczképevel 6 frt o. é.

JÓZSEF

cs. k. főherczeg
Magyarország félszázados nádorának
könyomatu arczképe.
Ára 80 kr.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik sz.)
megjelent és minden könyvársznál kapható:

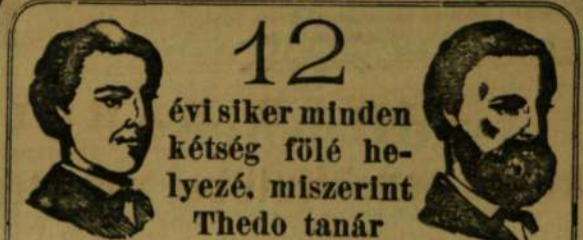
Jókai Mór munkái 95-97.

Népszerű kiadás.
Az elátkozott család.
Regény.
Második kiadás.
Három füzet. — Ára füzve 1 frt 50 kr.

BAUM JÓZSEF

férfi ruha-raktára

Budapest Rimaszombat
Deák Furenc-utca 5. sz. Gémüri Iparbank háza.
A bel- és külföld legnagyobb czéggjeiveli öszezakötötéseim által ama kellemes helyzetben vagyok, minden versenye nek ellent állhatni.
Egy egész ószi öltöny, kitünő jó és tartós szövetből csak **22 forint** 2207.8
legfinomabb 30 frt.
Más ruhadarabok ugyanezen árviszonyban. — Megrendelések mérték szerint 12 óra alatt eszközöltetnek. Vidéki megrendelések utárvét mellett a mérték beklüldése után posta-fordulattal. Választott bolmik kicseréltetnek

12 évi siker minden kétség fölé helyezé. miszerint Thedo tanár
SAKÁLL-HAGYMÁJA
a legjobb és legbiztosabb szer, a szep szakállalásnak elősegítő.
Számaltanak, a legmagasabb állású férfiak közül is, szép szakállukat csupán ezen szernek köszönhetik.
Ezen szer a szakáll növeését hihetlen gyorsasággal elősegíti úgy hogy 16 éves fiatal emberek is, a legrovidebb idő alatt teljes és erős szakállt nyertek általa, a melyet a bizonyítványok eszei bizonyítanak.
Miatán számos semmirevaló hamisítás ugyanezen név alatt áruba bocsátatik, jó lesz arra ügyelni, hogy minden csomag a feltalálónak itten lenyomott pecsétjével legyen ellátva. Ára egy csomagnak 2 fl. 10 kr., postai küldéssel 10 krral több.
Schwarzbach, 1875. febr. 25.
Füzet József, gyógyszerész arczk. Prágában.
Sives köszönetemet a szakáll-hagyomásért; az igen hatásonak bizonyult be, és én mindenkinek a legjobban ajánlom.
Hirt Károly J. a k. építési vállalkozó.
Válódi minőségben kapható: Budapest, egyetem-utca 4. sz. Pozsonyban: Pinstory Bódog gyógyszerésznél, Mihálykapu.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható:

SZLEMENITS PÁL

Magyar fenytő törvénykönyve.

Ötödik, az 1872-ik évig a büntető törvényekre és gyakorlatra vonatkozólag német intézkedések tárgyában kötelezett legújabb törvények és miniszteri rendeletekkel bővített kiadás.
ÖKRÖSS BALINT-TÖL.
Függelékkel:
Büntetőjogi kalauz szótári alakban.
Ötödik kiadás. (XVI, 368 L., II, 212 L. 8-rét.) Füzeve 3 frt.

Gyógyászati művek.

- Balassa János. Gyakorlati sebészet. Kiadja Kovács Seb. Endre. Füzeve 1 frt 40 kr
- Báron Jónás. A sebészi kör- és gyógytan alapvonalai. Füzeve 2 frt 40 kr.
- Dillinger Emil. Vény-zsebkönyv nő- és gyermekbetegségekre. Ford. id. Purjes Za. Fv. 1 frt.
- Dillinger Emil. Gyógyászati vény-zsebkönyv. Ford. id. Purjes Zaig. Füzeve 1 frt 60 kr.
- Frommhold Carl. Electrolysis und Elektrokatalysis vom physikalischen und medicinischen Gesichtspunkt skizirt. Cartonirt 2 fl.
- Kórrajzok bonczletekkel a gyermekgyógyászat köréből. Közlik Koller Gyula és Schmidt Gy. Előszóval Balassa Jánostól. Füzeve 1 frt.
- Kovács József tanár Sebészi kórodája a budapesti k. magy. egyetemen 1871/2, 1872/3 és 1873/4 tanévben. Közlik Antal Géza tr. és Réczey Imre tr. 44 fametszetli ábrával. Füzeve 2 frt 80 kr.
- Kunze. A gyakorlati orvostan kézikönyve. Kidolgozta Szabadföldi Mihály. Füzeve 4 frt.
- Purjes Zaigm. A kórisme megállapítására szükséges vizsgálati módszerek. Fv. 1 frt 20 kr.
- A különös kör- és gyógytan kézikönyve. Orvostanhallgatók és gyakorló orvosok igényeikhez mérve. Kötve 3 frt.
- Sigmund Károly. Vényminták. Fordította Kövér Gábor. Füzeve 50 kr.
- Steiner János. Gyermekgyógyászat. Orvosnövendékek és orvosok számára. A második javított és bővített kiadás után magyarra ford. Schulhof Jakab. A szerző által jogosított kiadás. Füzeve 4 frt.
- Stoekinger Tamás. Utmutatás a sebészi műszerek elemzésére s birálatára. 23 táblával. Fv. 3 ft.
- Szeremley Mihály. Vényminta-ár a magyar gyógyszerkönyvhez. Farmakologiai alapon. Vaszonba kötve 2 frt 60 kr.
- Wittmann L. A gyermekápolás rövid kézikönyve tekintettel a hazai viszonyokra. Kötve 1 ft 50.
- Wundt Vilmos. Az ember élettanának kézikönyve. Második kiad. Magyarra ford. Török Aurél. 56 szövegbe iktatott fametsz. Füzeve 6 frt.
- Zeissl Armin. Az alkati bujanseny tankönyve. orvosok és orvostanhallgatók számára. Ford. Purjes Zaigmund. Füzeve 4 frt.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együttlé: egész évre - 12 frt félre - 6 » Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre - 8 frt félre - 4 » Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre - 6 frt félre - 3 »

36. szám. — 1876.

Budapest, szeptember 3.

XXIII. évfolyam.

JÓZSEF NÁDOR.

1776—1847.

VANNAK alakok, melyek ha egyszer kiléptek a semmiség öléből, nem enyésznek el soha többé. Némelyeket az író vagy költő képzelete terem, mint a Shakspeare vagy Molière alakjai, egy Lear, Hamlet, Desdemona, Tartuffe, Harpagon; másokat a népek emlékei, képzeletük által támogatva, a mondában örökítnek, mint a Homér alakjai, vagy Rustem, Szigfried, Álmos, Guinevre, Lancelot. Végre másokat a történelem valóságosága ad örök kinéskül s büszkeségül a nemzeteknek, az emberiségnek. Ez alakok, a tökély mellett a valóság varázsával hatnak lelkünkre, fölemelik emberi (olykor nemzeti) öntudatunkat s elévülhetetlen sajátjainkká válnak, példányképeket nyújtván, nemzedékről nemzedékre.

A mi történelmünk sem szegény ily példányalakokban; s nemzeti gazdagságunk legrágább és legmaradandóbb részét nagyjaink teszik, kiknek neve történelmünk lapjaira elévülhetetlen betűkkel van felírva, alakjaik pedig mindnyájunk szívében és tudalmában élnek. Csak a jelen nemzedék is néhány ily halhatatlan alakot őriz közvetlen látás után s ad át az utódoknak megőrzés végett.

Ei soha el nem enyészhető alakok közé tartozik azon férfi is, kinek születése százéves fordulóját f. évi szept. 3-kán halálával ünnepli az ország fővárosa s vele az egész haza és nemzet. József, cs. kir. ausztriai főherceg s Magyarországnak ötven éven túl nádora, a legnehezebb időkben, s a király után a legmagasabb polcon, vezére és őrállója a nemzetnek és alkotmányának, közbenjáró közte és az uralkodó között.

Szabatosan alkotmányos idősorokban, képviselői kormányzat mellett, e tiszt a kormány fejét illeti meg, a kiben a fejedelmeknek és a nemzet képviselői többségének bizalma egyesül. S még ekkor sem mindig könnyű e tiszt; s nem példátlan, sőt az alkotmányos gyakorlat szerint rendén van és gyakori, hogy a férfi, ki e magas állást foglalja el, visszalépni kénytelen, mert vagy egyik vagy másik fél bizalmát elvesztette.

De mennyivel nehezebb az állás — s

JÓZSEF NÁDOR.

LŐPOR,

fekete és fehér (svájci és angol), továbbá robbanó por, dynamit, gyújtókanóc, gyutacs, töltények, valamint minden néven nevezendő 18- és robbanó anyagok a legelőszóban kaphatók.

ÉDER I-só kir. lőpor-kereskedésében Budapesten.
Iroda: IV. ker., váci-utca 12. sz. a.
Fennáll 1850 óta.

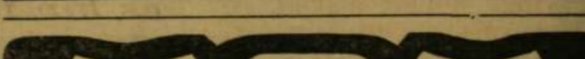
Lőpor-árak: 1 kilo legfin. svájci vadászpor dobozban . . . 2.20
1 kilo fehér vadászpor vázonszácsokban . . . 4.60
A láda és bepakolási díj: 1 kilonál 25 kr., 2 kilonál 30 kr., 3 kilonál 40 kr., 5 kilonál 50 kr.

Megrendeléseknél az ár egyuttal megküldését kérném.

A híres 30 éves valódi szyrmiai zárda-szilvoriumnak egyedüli főraktára Budapesten, ÉDER ANTAL GYULA zongora-üzletében, váci-utca 12. sz. a. létezik.

Ára: nagy pezsgőüvegben ft 1.20
» pites üvegben . . . » 2.—

Szétkötések, minden irányban előpéz és utánvét mellett, mindenkor pontosan teljesítetnek.

Növeldei értesítés.

A szünidőt külföldön szándékozván tölteni, szerencsém van tudósítani a tisztelt szüleit, miszerint távollétemben, helyettesem **Barzó József** tanár úr — ki nálam 23 év óta működik — teljes tárgyismerettel adand felvilágosítást intézetem irányában tudakozó kérdéseikre; kész szívvel küldi meg, kívánatra, intézetem programját; pontosan kezemből juttatja a hozzám Pestre címzett leveleket; s érvényesen teljesíti a belépő novendék előjegyzését és beírását.

Felvezetek pedig elemi és gymnasiumi oktatásra, nem különben a real és gymnasiumi pályához előkészítés végett, 6—15 éves novendékek rendezés, idősöket a körülmezők szerint:

akár benlakók, akár bejárók, — akár úgymondott félkosztosok kívánunk lenni.

A tanítást szeptember 5-ik napján czélom kezdeni. Budapesten, IV. ker. czukor-utca 6. számú szajtházamban.

Szönyi Pál,
2175 királyi tanácsos, magánfelnövele-tulajdonos.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar iródt. intézet kiadásában Budapest, egyetem-utca 4.) megjelent és minden könyvtárban kapható.

VIRÁGREGÉK.

Irta **TOMPA MIHÁLY.**

Egy szinnyomatul czimképpel.

Ára fűve igen díszesen kiállítva 2 ft 50 kr.

Kiss József KÖLTEMÉNYEI.

Ára fűve 2 forint.

ROBEY és TÁRSAI

Budapest Mihály utca 1. szám

ajánlják kitünő

konkolyválasztó, szóró- és szelelő-rostáikat, 2 lovas sorvető-gépeket, szórva vető-gépeket, szecska- és répa-vágókat,

és minden más, a gazdasági gép-szakmába vágó eszközöket, melyekből nagy készletet tartanak.

2178

Robey és társai.

Valódi eredeti Serail-Pasta, tapasztalt és jól ismert legbájosabb szer szepítő, per-senések, pattanások, arcvörösség, bőrtaka, ráncok, maffiók stb. ellen, minden évszakban biztos segélyt nyújt, és pedig káros következmény nélkül, különösen a bőr tisztáltságot elváltatja. Ára 1 ft 50 kr.

Valódi eredeti Serail-bőr-ifjuitó-tej, keleti mosdó-Excir, általában használatos, szepíti a bőrt, a örök ifjúsági frisséget kölcsönöz annak, ezen fölülhatalan szer különösen használatos a fűrés és minden mosakodás után és ha az arcz a nap hőségének vagy hidegnek kitéve van. Egy üvege ára 90 kr.

Valódi Serail-hajnövesztőszer, ezen világhírű balzsam a hajnövelésére szolgáló legjavas eszköze. Ezen balzsamot szon anyagok készítték, melyből készítették; ezen balzsamot — mint semmi más — medvesziből készült, ennél fogva azon rendkívüli erővel bír, hogy egész kopasz helyeken is a legdrágább haját növeszt. Egy üvege ára 90 kr. o. e.

Valódi Serail-fejkorpa-szesz, az egyetlen szer, mely után az annyira alkalmasan fejkorpa megemléstől, valamint a sömörképződést a fejben egyszerűen elhárítja. Egy üvege ára 90 kr. o. e.

Valódi keleti szakállnövesztő-kenőcs, még fiatal is a legrövidebb idő alatt a legdrágább szakállt növeszt. Több ezer férfi ezen csodálatos szerrel készítették. Ára 1 ft 60.

Valódi keleti haj- és szakáll-festőszer, barna és fekete hajnak előbbi természetes színe visszaadja, vörö- vagy szőke haját teljesez barnára vagy sötét-feketere fest. Ára 3 ft 20 kr minden hozzá szőke készíttékkel. (Ezso nem tévesztendő az európai hajfestőszerekkel.)

Pasta Miracula, indiai növényzatrakból készült fehér ártal, matlan balzsam. Ha ezen balzsamból a bőr bármely részére, például az arczra, ajakra stb. csekély mennyiségűt dörzsölünk, az eszben még természetes vagy beteges sápadtságnál, sőt elemélet koraknál is 20 perc alatt ama utánzóhatlan, mintegy odahullott, virágzó s állású testünket (Incarnat) idéz elő, miyent gyakorta csak felettünk szép és fiatal emberekkel találkozunk, a mely sem izadátság, sem többszörös törölgetés által nem tavoltítható. Ezen ki üő szer minden festőszernél többre becsülendő. Ára 1 ft 80 kr.

A fentebb elősorolt készítmények, a legelőszóbbak pipere-asztalainál, nélkülözhetetlenek s az összes európai szepítőszereket felülmúlják, mert nem önkénytelenül választott anyagokból készítték, hanem közvetlenül a Kelet növényeiből vették és eszedőveken át a Serail tisztáltságot tükre képezték; egy világszerte ismert illatszere-vegyszeri műhelyből érnek. **Mustapha Effendi,** csász. török udvari illatszere-ész Konstantinápolyban. — Valódi és eredeti minőségben Európában csak az alábbnevezett főraktárban kaphatók:

REISS B. urnál Budapesten,

király-utca 46. szám, I. emelet,

hová minden megrendelés intézendő, melyek pontosan és lelkiismeretesen az összeg e leges beküldése vagy utánvét mellett teljesítetnek. Minden cikk mellé a szükséges használati utasítás hozzácsatolva van és pedig német és magyar nyelven. A postán küldendő csomagolás- és helyecért 20 kerral több számítottatik. 1876

Cs. és kir. kiz. szabadalmazott

üditő-nedv

Kwizda Ferencz Jánostól Korneuburgban.

Az egyetlen, a mely a cs. k. egészség-ügyi hatóságtól szorgosan meg lett vizsgálva, s O Felsőge I. Ferencz József császár által ki-árola cs szabadalommal kitüntetve.

Ezen szer a lovat legnagyobb megerőltetések között is késő vénységig kitartóan és tűzben megtartja, s különösen nagyobb fáradságok előtt é. után erősítésül szolgál; jelesnek bizonyult még a kőszvény, hűdések, ideg-daganatok, ficzomodás, megrándulások, rokkantság, s más efféléknél.

Egy üveget 1 frt 40 kr o. é.

Ezen cs és k. szabad. üditő-nedv jeles hatását megerősítő, számos levél közöl közöljük a következőket:

Kwizda Ferencz János úrnak, Korneuburgban.

Az ismételt rendkívüli eredmények által, melyeket az Ön általános ismert és johiri üditő nedvével O cs. Felsőge V. FERENCZ, estei főherceg és modernai herceg istállóiban elértem, azon kellemes helyzetben vagyok egyuttal kötelességemnek is tekintem, Önnek teljes megelégedésemet nyilvánítani s üditő nedvét minden ló-tulajdonosnak a legmeleg-bben ajánlani.

Ezen nedv nemcsak a már megsérült lapoczkák, ín, ideg és csuklók bajainál, tesz jó szolgálatot, hanem az egészséges lónak is rendkívüli erőt és ruganyosságot kölcsönöz s a fiatal lovaknál megfeszített munka után csodákat mivel.

Még lapoczká-hűdésekénél is, a midőn már sem szőrkötél, sem erős bedörösölés, sőt égetés sem használt, az Ön üditő nedve, következetesen használva, minden sebhely és kopaszág hátrányos következményei nélkül, sikerrel volt.

Körömkeményíté is, érdes, repedezett patákra, ez alkalommal szintén nem hagyhatom említés nélkül, miután az nékem ismételt, kivált kocsi-lovaknál, megfizethetetlen szolgálatokat tőn.

Hadd említsék fel egy kiváló esetet:

»Juditha, az értékes angol vadászparipánál minden alkalmazott szer daczára nem lehetett a repedezett patát orvosolni, míg az Ön körömkeményítő 14 napi használata után rendkívüli javulás állott be, s a ló mostanság teljesen egészséges patákkal bír. 1737

Bécs. **Steinbach,** főhercegi lovasmester.

A cs. kir. szabadalmazott üditő-nedv raktárai léteznek: **Pesten:** TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész király-utca 7. sz., Thallmayer A. és társa, Halbauer testvérek, Stern és Schmid, Neruda, Kochmeister Frig., Topits J., Hoffmann J., Kania és Maklár. — **Budán:** az udvari gyógyszerárban, az »Angyalhoz« címzett gyógyszerárban. Magyarországon még minden városa és mezővárosában van rakhely, mi koronként a legolvasottabb lapokban köz tudomásra hozatik.

ÜVÁS. A csásdás elkerülése végett felkérjük mindenki, miszerint Kwizda F. J. üditőnedvét, mely egyedül tévesztetett ki cs. k. kiz. szabadalommal össze ne tesse más hasonló nevezett készítményekkel. Továbbá sziveskedjék mindenki arra figyelni, hogy a korneuburgi marhapor minden feliratú alábbi névaláírásos vörös színben van lenyomatva s kötelessé emnek tartom köz tudomásra hozni, hogy hamisítványok fordulnak elő, melyek teljesen hatástalanok, sőt kártékonyak levén, ezekre különösen figyelmeztetek mindenkit. 1724

Ki védjegyem hamisítóját olyképp juttatja tudomásomra, hogy azt törvényes büntetés alá vonhatom: 500 frtig terjedő jutalmat nyer tőlem.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar iródt. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4.) megjelent és kapható:

Vallás és Tudomány.

Irta: **DUX ADOLF.**

TARTALMA: A világ rejtély. — Szent Péter és a ten-mészettudósok. — Az »isten« — Vallás és tudomány testvérek. — Párhuzam hit és tudomány közt. — A fény mint szervező elv. — A heterogen nemzés. — Az ész kiválása. — A világ-mechanismus.

Ára fűve 60 kr.

Öreg HEGEDŰS LAJOS.

Eredeti tréfák, adomák és mondák a cigányéletből.

Harmadik kiadás.

Ára fűve 80 krajczár osztr. árt.